

י"ד בשבט תשס"ח
21 בינואר, 2008

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

סקר השפעת התיסוף על מצב התעשייה – ינואר 2008

בשנת 2007

- ◀ חלה פגיעה של כ- 6.5% ביצוא ושל קרוב ל- 1% במכירות לשוק המקומי.
- ◀ הפסד העסקאות הכולל בתעשייה בשל התיסוף נאמד בכ - 2.6 מיליארד \$.
- ◀ הפגיעה ברווח הנקי של החברות נאמדת בכ- 7%.
- ◀ המשק הפסיד כ- 4,300 מקומות עבודה בתעשייה בלבד (קיימים ו/או פוטנציאליים).

בשנת 2008

- ◀ צפי לפגיעה נוספת בשיעור של כ- 10% ביצוא ושל קרוב ל- 1% במכירות לשוק המקומי.
- ◀ הפסד העסקאות הכולל בתעשייה בשל התיסוף צפוי להגיע לכ - 4.4 מיליארד \$.
- ◀ הפגיעה ברווח הנקי של החברות צפויה להגיע לכ- 4%.
- ◀ המשק צפוי להפסיד כ- 17,400 מקומות עבודה בתעשייה בלבד (קיימים ו/או פוטנציאליים).

רקע

במהלך השנתיים החולפות חל תיסוף נומינלי של קרוב ל- 20% בשערו של השקל ביחס לדולר. לתיסוף זה השפעה מכרעת על כושר התחרות ועל רווחיות חברות התעשייה הישראליות בכלל ועל היצואניות בפרט. סקר זה, בוצע במטרה לבחון את השפעות התיסוף המתמשך על מצב התעשייה. הסקר נערך במהלך השבועיים הראשונים של חודש ינואר 2008 והקיף 163 חברות תעשייתיות, 93% מהן יצואניות.

הסקר בוחן את השפעת התיסוף על חברות התעשייה הישראליות בשני מישורים:

1. **הפגיעה בכושר התחרות** – התיסוף המתמשך משפיע על יכולת החברות הישראליות לזכות בעסקאות (הן ליצוא והן בשוק המקומי), ולפיכך על היקפי סך היצוא והמכירות לשוק המקומי. מכאן נגזרת גם ההשפעה המאקרו כלכלית על התוצר.
2. **הפגיעה ברווחיות** – בהתייחס לסעיף זה התבקשו החברות להשיב כיצד היחלשות הדולר תשפיע על הרווח הנקי של החברה. כאן מתבקשת למעשה כל חברה לאמוד את השפעת השינוי בשער החליפין על הרווח הנקי. לשם ביצוע הערכה זו, אמורות החברות המשיבות לסקר להתחשב גם בהשפעת התיסוף על יתר רכיבי דו"ח רווח והפסד (לרבות בהוזלה שחלה במחירי חומרי הגלם הדולריים).

יש לציין, כי בעוד הפגיעה בכושר התחרות מביאה לפגיעה בהיקף העסקאות העתידיות, הרי שהפגיעה ברווח הנקי הינה מיידית או בפיגור קל של מס' חודשים בודדים.

עיקרי הממצאים

בשנת 2007

התעשיינים בסקר נשאלו **כיצד השפיעה החלשות הדולר ביחס לשקל (התיסוף) במהלך השנתיים החולפות על מצב החברה בשנת 2007**, בהתייחס לסעיפים הבאים: יצוא, מכירות לשוק המקומי, רווח נקי ומועסקים. התשובות שוקללו בהתאם לגודל החברה.

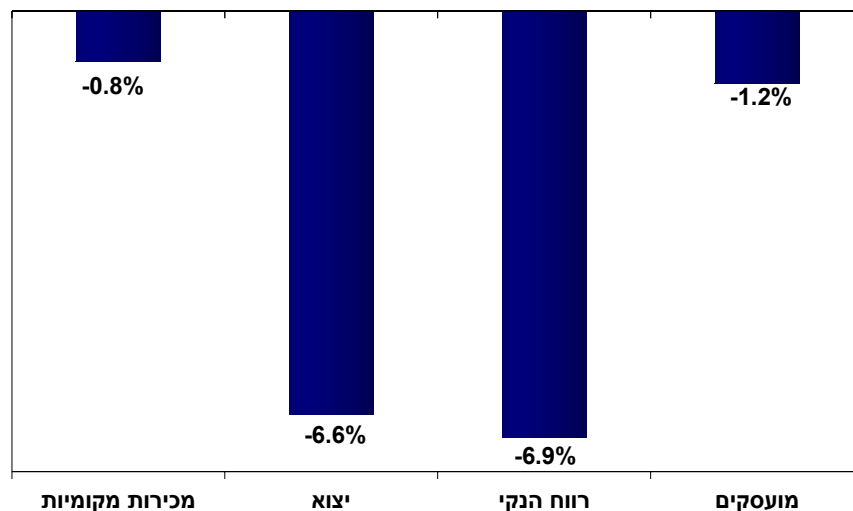
✓ **הפגיעה ביצוא התעשייתי** בשנת 2007, עליה דיווחו התעשיינים בסקר, הגיעה¹ לכ- 6.6%. בהתחשב בהיקף היצוא התעשייתי בשנת 2007, הרי שמדובר בהפסד יצוא הנאמד בכ- 2.3 מיליארד \$.

✓ **הפגיעה במכירות לשוק המקומי**, עליה דיווחו התעשיינים בסקר, הגיעה² לכ- 0.8%. בהתחשב בהיקף מכירות התעשייה לשוק המקומי ב- 2007, הרי שמדובר בהפסד עסקאות הנאמד בכ- 380 מיליוני \$.

✓ **סך הפגיעה במכירות התעשייה ליצוא ולשוק המקומי**, הנגזרת מדיווחי התעשיינים בסקר, מסתכמת לכ- 3.3%. ירידה זו משקפת הפסד עסקאות כולל לתעשייה בשנת 2007 בסך הנאמד בכ- 2.6 מיליארד \$ (85% בגין הפסד יצוא), זאת בשל השפעת התיסוף.

✓ בנוסף, נמצא כי 77% מהחברות שהשתתפו בסקר דיווחו, כי בשל התיסוף חלה ירידה ברווח הנקי בשנת 2007. **הפגיעה ברווח הנקי** לשנת 2007, הנגזרת מדיווחי החברות בסקר, הגיעה לפי אומדן זהיר³ לכ- 6.9%. בהנחה שירידה זו ברווח הנקי לשנת 2007 מייצגת את כלל התעשייה, הרי שסך ההפסד הכספי ברווח הנקי של התעשייה נאמד⁴ בכ- 1 מיליארד ₪.

השלכות התיסוף על חברות התעשייה בשנת 2007

1 שינוי משוקלל לפי היקפי היצוא של כל חברה.

2 שינוי משוקלל לפי היקף המכירות של כל חברה.

3 לפי ממוצע פשוט של התשובות נאמדת הפגיעה ברווח הנקי בשנת 2007 בכ- 10.5%. בניסיון לאמוד את הפגיעה המשוקללת ברווח הנקי, ובהעדר נתוני רווח נקי לשנת 2007, בוצע שקלול של הירידה המדווחת ברווח ע"פ היקף מכירות החברה. שקלול זה מיתן את הפגיעה, והצביע על פגיעה של 6.9% ברווח הנקי של החברות בסקר. למרות שלא ברור איזה נתון מייצג באופן מדויק יותר את הפגיעה ברווח החברות, בחרנו לאמץ את הנתון המשוקלל, זאת במטרה להיות יותר שמרנים/זהירים באומדנים.

4 אומדן הרווח הנקי מבוסס על אומדן סך מכירות התעשייה לשנת 2007 (80 מיליארד \$) המוכפל בשיעור רווח נקי של כ- 5% (הרווח הנקי מהמכירות בקרב חברות התעשייה הבורסאיות בממוצע בשנים 2004 – 2006 היה 5.5%) ולפי שע"ח ממוצע לשנת 2007.

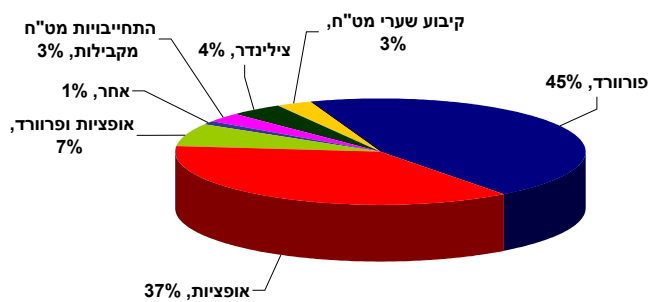
✓ בנוסף, מעריכים המשיבים לסקר, כי התיסוף הביא גם לפגיעה בתעסוקה בתעשייה. הפגיעה בהיקף המועסקים בתעשייה, עליה מדווחים משתתפי הסקר, הגיעה ל- 1.2%. שיעור זה מייצג אובדן של קרוב ל- 4,300 מקומות עבודה בתעשייה (קיימים ו/או פוטנציאליים).

✓ 70% מהחברות בסקר דיווחו על שחיקה בכושר התחרות של החברה בחו"ל בשל התיסוף.

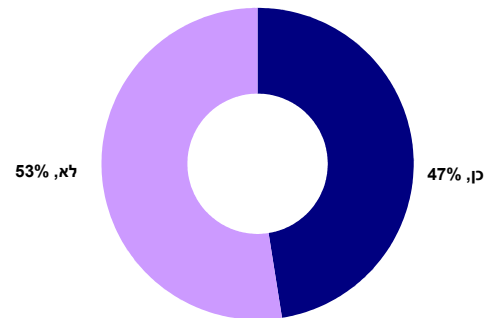
✓ למרות כל זאת, רק 47% מהמשיבים לסקר דיווחו כי הם מבצעים הגנות מט"ח (בעיקר פרוורד ואופציות). עם זאת, נראה כי עיקר הבעיה היא בקרב היצואנים הקטנים, שכן מרבית היצואנים הגדולים בסקר (כ- 78% מהם), המייצאים מעל 10 מיליון \$, מבצעים הגנות מט"ח.

✓ עוד עולה מדיווחי החברות בסקר, כי 69% מסך היצוא⁵ מתבצע במטבע הדולר, 20% באירו ו- 11% הנותרים במטבעות אחרים.

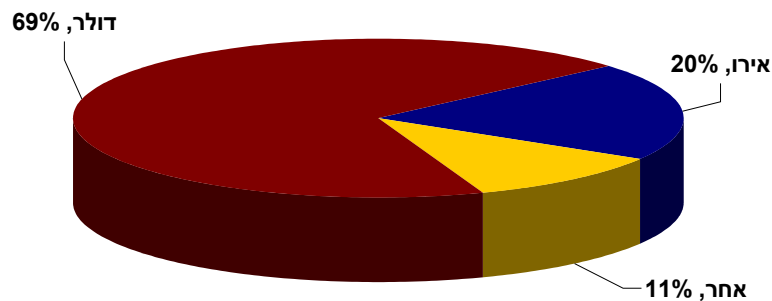
אם כן, באילו כלים הינך מבצע הגנות מט"ח?

האם אתה מבצע הגנות מט"ח?

התפלגות מטבעות הסחר העיקריים ביצוא

5 משוקלל לפי גודל היצוא של כל חברה.

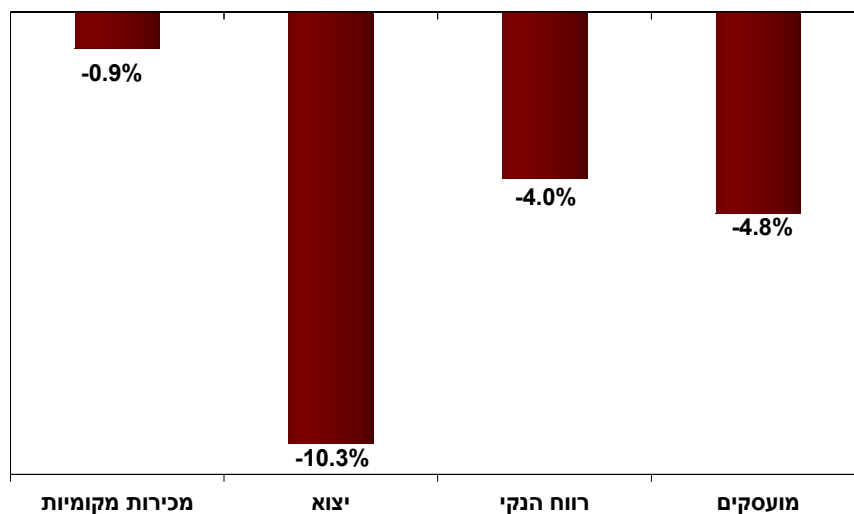
בשנת 2008

מאחר ולתיסוף שחל במהלך השנתיים החולפות תהיה השפעה ניכרת גם על תוצאות החברות בשנה הקרובה, נתבקשו התעשיינים בסקר לאמוד גם את ההשפעה הצפויה של התיסוף על ביצועי החברה בשנת 2008:

התעשיינים נשאלו כיצד תשפיע החלשות הדולר ביחס לשקל (התיסוף) במהלך השנתיים החולפות על מצב החברה בשנת 2008, בהתייחס לסעיפים הבאים: יצוא, מכירות לשוק המקומי, רווח נקי ומעסקים. גם כאן שוקללו התשובות בהתאם לגודל החברה.

- ✓ **הפגיעה הצפויה ביצוא התעשייתי** בשנת 2008, לפי הערכות התעשיינים בסקר, תגיע¹ ל-10.3%. בהתאם לתחזית היקפי היצוא התעשייתי לשנת 2008, הרי שמדובר בהפסד יצוא צפוי הנאמד בכ- 3.9 מיליארד \$.
- ✓ **הפגיעה הצפויה במכירות לשוק המקומי** בשנת 2008, לפי הערכות התעשיינים בסקר, תגיע² לכ- 0.9%. בהתאם לתחזית היקף מכירות התעשייה לשוק המקומי השנה, הרי שמדובר בהפסד עסקאות צפוי הנאמד בכ- 450 מיליוני \$.
- ✓ **סך הפגיעה במכירות התעשייה ליצוא ולשוק המקומי**, צפוי להגיע בשנת 2008 לכ- 4.9%. ירידה זו משקפת צפי להפסד עסקאות כולל לתעשייה בשנת 2008 בסך הנאמד בכ- 4.4 מיליארד \$ (90% בגין הפסד יצוא), זאת רק בשל השפעת התיסוף.
- ✓ בנוסף, נמצא כי 73% מהחברות שהשתתפו בסקר צופות, כי גם ב- 2008 תחול ירידה ברווח הנקי בשל התיסוף. **הפגיעה הצפויה ברווח הנקי** לשנת 2008, נאמדת⁶ בכ- 4.0%.
- ✓ בנוסף, מעריכים המשיבים לסקר כי התיסוף יביא גם בשנת 2008 **לפגיעה בתעסוקה בתעשייה**. הפגיעה הצפויה בהיקף המועסקים בתעשייה נאמדת בכ- 4.8%. שיעור זה מייצג אובדן של למעלה מ- 17,400 מקומות עבודה בתעשייה (קיימות ו/או פוטנציאליות).

השלכות התיסוף על חברות התעשייה בשנת 2008

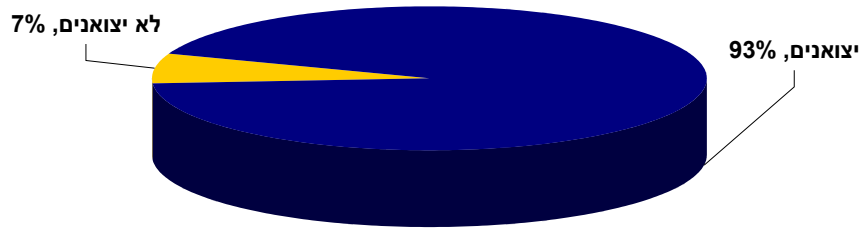

⁶ לפי ממוצע פשוט של התשובות נאמדת הפגיעה הצפויה ברווח הנקי בשנת 2008 בכ- 9%. בניסיון לאמוד את הפגיעה המשוקללת ברווח הנקי, ובהעדר תחזיות רווח נקי לשנת 2008, בוצע שקלול של הירידה המדווחת ברווח ע"פ היקף מכירות החברה. שקלול זה מיתן משמעותית את הפגיעה, והצביע על פגיעה צפויה של 4% ברווח הנקי של החברות בסקר בשנת 2008. למרות שלא ברור איזה נתון מייצג באופן מדויק יותר את הפגיעה ברווח החברות, בחרנו לאמץ את הנתון המשוקלל, זאת במטרה להיות יותר שמרנים/זהירים באומדנים.

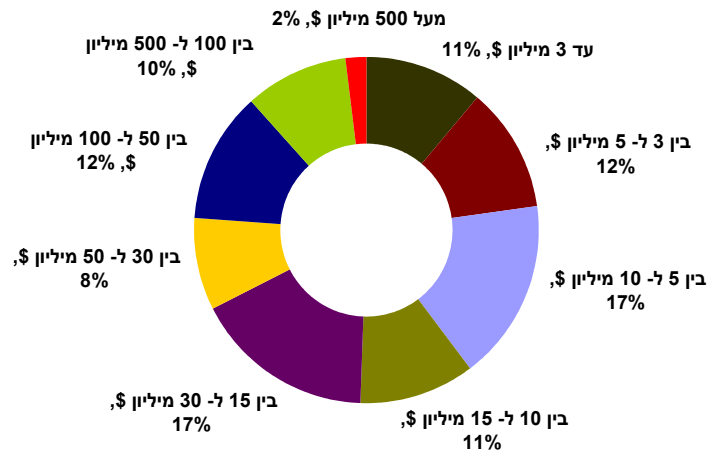
אוכלוסיית הסקר

בסקר השתתפו 163 חברות תעשייתיות, כ- 93% מהן יצואניות.

משקל החברות היצואניות בסקר

התפלגות המפעלים שהשתתפו בסקר לפי היקף מכירות

התפלגות המפעלים שהשתתפו בסקר לפי היקף יצוא

